

Ahojte tretiaci!

Posielam Vám študijné materiály. Pozorne si ich preštudujte, vypracujte si zadané úlohy a prefotené pošlite na mail jelenatomkova@gmail.com

Všetkých vás pozdravujem a prajem dobré zdravie a chuť do učenia.

Tomková.

Učivo

ÚSTAVA – ZÁKLADNÝ ZÁKON ŠTÁTU

Ústava Slovenskej republiky

- je základným zákonom nášho štátu
- Od nej sa odvíja náš štátny poriadok
- Je demokratickou ústavou, lebo platí pre všetkých občanov a všetci občania sú ňou viazaní
- Reaguje na zmeny v živote spoločnosti
- Pri fungovaní politickej moci berie do úvahy nielen vládu väčšiny, ale aj pozície menšiny
- Jej podstatou je humanizmus (ľudskosť)
- Rešpektuje zákony Európskej únie

Ústava Slovenskej republiky bola 1.9. 1992 (účinnosť nadobudla 1.1. 1993).

Ústavu SR tvorí:

- Preambula (úvodná časť významnej listiny)
- 9 hláv
- 156 článkov

P R E A M B U L A

My, národ slovenský,

pamätajúc na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov a na stáročné skúsenosti zo zápasov o národné bytie a vlastnú štátnosť, v zmysle cyrilo-metodského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej Moravy,

vychádzajúc z prirodzeného práva národov na sebaurčenie,

spoločne s príslušníkmi národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území Slovenskej republiky,

v záujme trvalej mierovej spolupráce s ostatnými demokratickými štátmi, usilujúc sa o uplatňovanie demokratickej formy vlády, záruk slobodného života, rozvoja duchovnej kultúry a hospodárskej prosperity,

teda my, občania Slovenskej republiky,

u z n á š a m e s a

prostredníctvom svojich zástupcov
n a t e j t o ú s t a v e :

Prvá hlava (základné ustanovenia, štátne symboly, hlavné mesto)

Druhá hlava (základné práva a slobody)

Tretia hlava (Hospodárstvo, Najvyšší kontrolný úrad)

Štvrtá hlava (územná samospráva)

Piata hlava (zákonodarná moc)

Šiesta hlava (výkonná moc)

Siedma hlava (súdna moc)

Ôsma hlava (prokuratúra a verejný ochranca práv)

Deviata hlava (prechodné a záverečné ustanovenia)

Čítajte viac: <https://www.sme.sk/c/6036298/text-znenie-ustava-sr-slovenska-republika-preambula.html>

OTÁZKY A ÚLOHY

1. Prečo je ústava základným zákonom štátu?

Učivo

NAJVYŠŠIE ORGÁNY ŠTÁTNEJ MOCI.

„Štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo.“

(Ústava SR, Prvá hlava, Prvý diel, Čl.2)

Štátna moc je rozdelená na tri nezávislé zložky:

1. **Zákonodarná moc (Národná rada SR = parlament)**
2. **Výkonná moc (vláda SR)**
3. **Súdna moc (súdnictvo)**

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY(NR SR) – PARLAMENT

NR SR – je zákonodarným orgánom

- Hlavnou úlohou je tvorba, schvaľovanie a vydávanie zákonov krajiny
- Mení ústavu, schvaľuje prijímanie rôznych medzinárodných zmlúv a dohovorov
- Tvorí ju 150 poslancov, ktorých volia občania ako svojich zástupcov na obdobie 4 rokov.
- Činnosť parlamentu riadi predseda a podpredsedovia NR
- NR SR zriaďuje z poslancov svoje iniciatívne a kontrolné orgány

OTÁZKY A ÚLOHY

1. Kto je v súčasnosti predsedom NR SR?
2. Akým spôsobom sa možno stať poslancom NR SR?
3. Aké vlastnosti by mal mať poslanec?

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- Vláda je najvyšším orgánom výkonnej moci
- Je zbor ministrov na čele s predsedom, ktorých vymenúva a odvoláva prezident SR.
- Členovia majú pridelené ministerstvá, za ktoré zodpovedajú
- Program vládnutia = programové vyhlásenie vlády – je program činnosti vlády na obdobie 4 rokov.
- Vláda za výkon svojej funkcie zodpovedá NR SR.
- Odstúpenie od vlády sa nazýva demisia.

OTÁZKY A ÚLOHY

1. Koľko má v súčasnosti vláda SR členov. Poznáte mená niektorých z nich?
2. Ktoré ministerstvá poznáte?
3. Ktoré ministerstvo vypracúva štátny rozpočet?

PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

- Prezident je hlavou štátu a má osobitné postavenie
- Volia ho občania v priamych voľbách tajným hlasovaním na obdobie 5 rokov
- Za prezidenta možno zvoliť občana SR , ktorý deň voľby dovŕšil 40 rokov a viac
- Môže byť zvolený na dve po sebe idúce obdobia
- Z výkonu svojej funkcie sa nezodpovedá žiadnemu štátnemu orgánu
- V ústave má vymedzených 19 právomocí prezidenta (Ústava SR, Čl. 102)

OTÁZKY A ÚLOHY

1. Viete kto je súčasným prezidentom?
2. Kde sídli prezident SR?
3. Napíšte aspoň 3 právomoci prezidenta.